

Kwartalnik Samorządowego Przedszkola nr 10

im. Jana Pawła II w Krakowie

Styczeń 2013

Karolek

mgr Agnieszka Wizner – Nitsch
LOGOPEDA
PięknieMówię.PL
tel. 509 558 204

Rozwój mowy dziecka w wieku przedszkolnym

Dziecko 3 letnie posługuje się zdaniami, jego mowa jest już w pewnym stopniu ukształtowana, jednak jej rozwój odbywa się w dalszym ciągu. W mowie 3 latka często pojawiają się błędy i uproszczenia. Dziecko powinno już wymawiać wszystkie samogłoski ustne i nosowe, spółgłoski: p, b, m, f, w, ś, ź, ć, dź, ń, k, g, h, t, t, d, n, l, ł, j. Pojawiają się również głoski takie jak: s, z, c, dz. Dziecko umie już wypowiadać większość z tych głosek poprawnie w izolacji, a w mowie potocznej zastępuje je zaś głoskami łatwiejszymi. Dziecko zmiękcza głoski: s, z, c, dz, sz, ź, cz, dź na głoski: ś, ź, ć, dź.

Najczęstsze błędy językowe pojawiające się u trzylatków, które mogą utrzymywać się do 5 roku życia, to:

- opuszczanie sylaby początkowej lub końcowej (zupa pomidorowa = zupa midolowa, lokomotywa - komotywa);
- przestawianie głosek w wyrazie (ławka = wałka);
- tworzenie nowych wyrazów (zadzwoić + telefonować = zatelefonić, żelazko = prasowaczka)
- głoska r może być wymawiana jako j lub l , ewentualnie jako ł ,
- zamiast f występuje często ch i odwrotnie.

Dziecko 4 letnie potrafi opowiedzieć krótką historyjkę, potrafi już mówić o przeszłości i przyszłości. Zadaje mnóstwo pytań, nazywa swobodnie relacje przestrzenne. Trudności mogą przysparzać relacje czasowe np.: po obiedzie, przed kolacją itp.

- utrwalają się głoski s, z, c, dz,
- głoski sz, ż, cz, dż dziecko może wymieniać na s, z, c, dz - jest to tzw. seplenienie fizjologiczne;
- pojawia się głoska r, choć jej brak nie powinien jeszcze niepokoić;
- może pojawić się tzw. hiperpoprawność związana z opanowaniem nowych, trudnych głosek np. zastępowanie głosek s, z, c, dz, przez sz, ż, cz, dż - np.: szamolot, kloczki;

Dziecko 5 letnie rozwija swoje zdolności narracyjne – potrafi opowiedzieć o tym co działo się w przedszkolu, a także o tym co nastąpi w niedalekiej przyszłości. W tym wieku rozwijają się kompetencje komunikacyjne – dzieci znają większość konwencjonalnych zwrotów i formuł językowych przywitania, pożegnania, przepraszenia.

- dziecko potrafi już bezbłędnie powtórzyć sz, ż, cz, dż,
- głoska r często pojawia się dopiero w tym okresie;
- wypowiedzi są zwykle poprawne gramatycznie;
- dziecko potrafi wyjaśnić znaczenie słów, opisać cechy przedmiotów;
- dziecko chętnie poprawia innych i samego siebie, szukając prawidłowego brzmienia wyrazu;

Dziecko 6 letnie powinno już prawidłowo wymawiać wszystkie głoski, ukształtowany jest system fonetyczno – fonologiczny

- powinno poprawnie wymawiać wszystkie dźwięki nawet te najtrudniejsze do opanowania czyli głoski sz, ż, cz, dż oraz r;
- dokonywać analizy i syntezy słuchowej wyrazów – głoskowanie
- wyodrębniać głoski na początku, na końcu i w środku wyrazu
- samodzielnie wymyślać wyrazy rozpoczynające się na daną głoskę
- wyklaskiwać ilość sylab w wyrazie
- określać kierunek (do tyłu, na wprost, w bok itp.)

Literatura:

1. Cieszyńska J., Korendo M., Wczesna interwencja terapeutyczna, Wydawnictwo Edukacyjne; Kraków 2007.
2. Demel G., Elementy logopedii, WSiP, Warszawa 1982.
3. Kaczmarek L., Nasze dziecko uczy się mowy, Wydawnictwo Lubelskie, Lublin 1988.